

Jerzy J. Kolarzowski

"Corpus", Jean-Luc Nancy, tł. M.
Kwietniewska, Gdańsk 2002 :
[recenzja]

Nowa Krytyka 14, 391-392

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Gernot Böhme: *Filozofia i estetyka przyrody w dobie kryzysu środowiska naturalnego*. Przekład J. Merecki. Oficyna Naukowa, Warszawa 2002, seria Terminus, t. 28. Autor w oryginalny sposób łączy, dotychczas traktowane rozdzielnie, gałęzie filozofii, antropologię filozoficzną, filozofię nauki i estetykę. Czy argumenty estetyczne wystarczą, by zmieniła się postawa człowieka wobec przyrody, a zatem i sama filozofia przyrody, która w Niemczech ma wiele do zawdzięczenia zarówno szkole frankfurckiej, jak i filozofom-fizykom: Plankowi, Heisenbergowi, Weizsäckerowi.

Wywiady, wywiady...

Jacek Żakowski: *Rewanż pamięci*. Wstęp L. Kieres. Wyd. Sic!, Warszawa 2002, seria Stanowiska/Interpretacje. Pamięć rzadko staje się tematem refleksji filozoficznej. Rewelacje o zbrodniach z przeszłości wyciągane na światło dzienne, poszerzają naszą wiedzę, ale zaczynają także mieć wpływ na współczesną politykę i złością świadomość społeczną. W wywiadach rozmowy z P. Ricoeurem, P. Nora, Y. Bauerem, Ch. Maierem, S. Avinerim, T. Szarotą, S. Śnieżką, A. Bieniem.

Artur Domostawski: *Świat nie na sprzedaż. Rozmowy o globalizacji i kontestacji*. Wyd. Sic!, Warszawa 2002, seria Stanowiska/Interpretacje. Książka filozoficzna, politologiczna, będąca efektem rozmów i aktywności dziennikarskiej Autora. Pierwsza polska pozycja o problematyce antyglobalizacyjnej. Zawiera rozmowy z M.V. Montalbanem, L. Wallach, I. Ramonetem, A.P. Esquivelem, O. Ianni. Osobny punkt widzenia prezentują F. Savater i R. Kapuściński.

Dekonstrukcjonizm

Jacques Derrida: *Marginesy filozofii*. Przekład A. Dziadek, J. Margański i P. Pieniążek. Wyd. KR, Warszawa 2002. Tom zawiera najślynniejsze prace ze „środkowego” okresu twórczości Derridy: *Tympanum*; *Różnia*; *Ousia i Gramme – Przypis do przypisu z „Sein und Zeit”*; *Szyb i piramida*; *Krew człowieka*; *Genewska szkoła lingwistyki*; *Forma i znaczenie – Uwaga o fenomenologii języka*; *Suplement łącznika – Filozofia wobec językoznawstwa*; *Biała mitologia – Metafora w tekście filozoficznym*; *Qual quelle – Źródła Valéry’ego*; *Sygnatura, zdarzenie, kontekst*.

Jean-Luc Nancy: *Corpus*. Przekład M. Kwietniewska. Wyd. Słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2002, seria Przygody ciała. Dekonstrukcja ma wiele twarzy – jedną z nich

jest filozofowanie na temat ciała, tak jak to czyni Nancy. Autora interesuje zarówno samo ciało, jak i pytanie, dlaczego właśnie ciało było tak długo lekceważone w tradycji Zachodu. Ponadto książka stanowi świadectwo fenomenologicznego rodowodu dekonstrukcji. Z przyjętej perspektywy dekonstrukcjonizm jawi się jako „dziecko” fenomenologii. Dziecko niechciane?

Opracowania naukowo-dydaktyczne w filozofii: słownik jednego filozofa, podręcznik epistemologii, wnikliwe wprowadzenie do metafizyki i somatologii

Hans-Johann Glock: *Słownik wittgensteinowski*. Przekład M. Hernik i M. Szczubińska. Spacja, Warszawa 2001. Dzieło Wittgensteina jest złożone i rozproszone razem. Gmach myśli tego filozofa można by porównać do archipelagu zagadnień. Interpretatorzy nie zgadzają się ze sobą, polemizują, gubią się. Tym lepiej, że polskiemu czytelnikowi udostępniona została pozycja-przewodnik. W 86 hasłach zamknięte zostały ważniejsze idee jednego z bardziej zagadkowych myślicieli poprzedniego stulecia. Hasła oscylują wokół trzech zagadnień: specjalistyczne kategorie filozofii Wittgensteina, kategorie oznaczające działy refleksji filozoficznej i kategorie oznaczające problemy.

Adam Morton: *Przewodnik po teorii poznania*. Przekład T. Baszniak. Spacja, Warszawa 2002. Najobszerniejsza gałąź filozofii, jaką jest epistemologia, znalazła się w jednej książce – podręczniku akademickim. Przewodnik otwiera przedmowa dla studentów, a każdy z rozdziałów kończą: pytania sprawdzające rozumienie materiału, zagadnienie do przemyślenia, propozycje dalszej lektury. Wywody Autor podpira licznymi przykładami wziętymi zarówno z życia codziennego, jak i sytuacji naukowych. Taki rodzaj narracji wymusza systematyczną lekturę. Jest to zatem podręcznik, którego celem jest solidne wprowadzenie do omawianej dyscypliny.

Enrico Berti: *Wprowadzenie do metafizyki*. Przekład D. Facca. IFiS PAN, Warszawa 2002, seria Studia z filozofii systematycznej, t. 2. Czym jest metafizyka dzisiaj? Jaki ma zakres pojęciowy? Czy jest to ontologia + teologia? Dla tych dwóch gałęzi wiedzy zarezerwowano kwestie bytu i sprawy ostateczne. Do jakich idei metafizyka winna odnosić się współcześnie?

Bolesława Duszyńska: *Zasady somatologii stoickiej*. IFiS PAN, Warszawa 2002, seria Studia z filozofii systematycznej, t. 1. Somatologia to nauka o ciele. Somatologia stoicka nie odeszła w przeszłość wraz z epoką stoików. Trwała w okresie wszystkich ważniejszych zwrotów w historii filozofii. Współcześnie staje się argumentem na rzecz budowania dynamicznych systemów w filozofii.